

ОКВИРНИ ПРОГРАМ РАДА
**ШКОЛЕ ЗА АСИСТЕНТЕ, ИНСТРУКТОРЕ И ТРЕНЕРЕ СПОРТСКОГ И
КОРЕОГРАФЕ-РЕДИТЕЉЕ СЦЕНСКОГ МАЧЕВАЊА**

ТЕХНИКА СПОРТСКОГ МАЧЕВАЊА
Положаји и радње без оружја

I Део
Просте кретње

1. Став, промена става по висини, промена става по тежишту, положај руку
2. Полукорак напред и полукорак назад
3. Корак напред и корак назад
4. Двокорак напред и назад
5. Скок напред и назад
6. Промена става у напред и назад
7. Кораци напред и назад са свим тежиштима, дубинама и дужинама
8. Руке у став.
9. Офанзивни скок напред и дефанзивни скок назад
10. Офанзивни скок назад и дефанзивни напред
12. Дистанцирање
13. Испад став назад
14. Испад став напред, испад став у месту
15. Продужени испад
16. Укрштени испад
17. Клизајући испад
18. Флеш
19. Динамички флешеви (полукорак, испад, скок, двокорак)
20. Ескиважа чучањ и ескиважа полукорак назад
21. Ескиважа напад на груди и напад на леђа
22. Ескиважа пасато сото предњом и задњом ногом

Положаји и радње без оружја
II Део
Сложене кретње

1. Истоимене кретње
2. Разноимене кретње
3. Комбиноване кретње
4. Одржавање и нарушавање дистанце
5. Одржавање и нарушавање ритма

ТЕХНИКА СПОРТСКОГ МАЧЕВАЊА
Радње са флоретом

I Deo
Uvodnje radnje sa oružjem

1. Manipulacija oružjem (uzimanje, vraćanje, nošenje, držanje u pauzi), držanje oružja u šaci, pristupni stav, osnovni stav, sportski pozdrav.
2. Držanje oružja u stavu (bez i sa protivnikom), svi mačevalački koraci sa oružjem.

II Deo
Proste radnje sa oružjem

- - Pozicioniranje naoružane šake.
  - - Pozicioniranje naoružane ruke. (6 i 4 pozicija)
  - - Pozicioniranje naoružane ruke. (7 i 8 pozicija)
  - - Opozicije, upravljanje sečivom
  - - Promena pozicija (translatorne)
  - - Promena pozicija (polukružne) i kružne
  - - Promena pozicija (kombinovane)
  - - Sučeljavanja (sektora, strana sečiva, ugla sečiva)
  - - Kontakti (neutralni, zaštićeni i nezaštićeni)
  - - Distanciranje sa oružjem.
1. Узимање и ношење флорета
  2. Држање флорета: шака и рука
  3. Кретање у ставу са флоретом
  4. Кружење (кавација) у лево и десно, писање бројева, кружење прстеном у месту
  5. Кораци са кружењем и прстеном
  6. Сучељавања сечива (неукрштена и укрштена)
  7. Дистанцирање са флоретом
  8. Хоризонтално хватање у горњим секторима
  9. Кружно хватање у горњим секторима
  10. Дегаже у горњим секторима
  11. Хоризонтално и кружно хватање у доњим секторима
  12. Дегаже у доњим секторима
  13. Кретање врха 4,6,7,8 позиција
  14. Хватања врхом 4,6,7, и 8 позицијом
  15. Сва хватања и дегажеи са кретањем
  16. Бод у месту и бод корак
  17. Бод испад, патинанда, балестра и продужени испад
  18. Флеш
  19. Парада 6 и 4
  20. Парада 7 и 8
  21. Дегаже бод у месту
  22. Дегаже бод корак, дегаже испад

23. Дегаже патинанда са једним и два дегажеа
24. Продужени испад са једним и два дегажеа
25. Финта 1, финта 1-2, финта 1-2-3
26. Батута испад без и са дегажеом
27. Веза
28. Пресија и контрапресија
29. Парада контра 6 (унутрашња и спољашња)
30. Парада контра 4
31. Парада рипоста - контрапарада-контрарипоста
32. Купе
33. Тактика напада (напад "у корак")
34. Тактика напада (напад без контакта-директно и финтом)
35. Тактика напада (напад са контактом-батута, веза, вођење, пресија)
36. Суђење
37. Слободне борбе

TEORIJA

- Sportsko oružarstvo
  - Istorija sportskog mačevanja
  - Mačevalačka terminologija
  - Poznavanje tehnike mačevanja sportskim mačem
  - Sportske povrede i povrede hladnim oružjem
  - Pravila sportskog mačevanja
  - Metodika sportskog suđenja
  - Mačevanje za decu
  - Poznavanje tehnike mačevanja sportskom sabljom
  - Osnovi anatomije
  - Metodika organizacije takmičenja
  - Sportska statistika
  - Metodika takmičarskog treninga
  - Taktika sportskog mačevanja
-

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА
Положаји и радње без мача

1. Положај руку у ставу
2. Корак напред и назад (полукорак назад)
3. Бочни корак десно и лево, коси лево и коси десно
4. Укрштени корак десно и лево
5. Двокорак напред и назад
6. Скок напред и назад
7. Испад
8. Испад полулево и полудесно
9. Искорак
10. Искорак полулево и полудесно
11. Бод леђа - варијанта 1 и 2
12. Бод леђа - испад
13. Бод леђа - искорак
14. Бод леђа - бок
15. Бод леђа - окрет са променом става у назад
16. Испад полулево и полудесно, испад
17. Испад полулево и полудесно - искорак
18. Испад полулево и полудесно - бод леђа
19. Искорак полулево и полудесно - испад
20. Искорак полулево и полудесно - искорак
21. Искорак полулево и полудесно - бод леђа
22. Окрет из испада и искорака
23. Окрет у месту
24. Полуокрет
25. Полуокрет на лево и полуокрет на десно
26. Окрет на лево и окрет на десно, окрет на доле
27. Пролаз у лево и пролаз у десно испадом (замена)
28. Пролаз у лево и пролаз у десно искоракком (замена)
29. Кружни кораци (бочни и укрштени)
30. Кружни кораци са променом става у лево и десно
31. Кружни кораци - испад, искорак, бод леђа
32. Испад у лево и испад у десно
33. Испад у лево и испад у десно - испад, искорак, бод леђа
34. Испад у лево назад и испад у десно назад
35. Промена става у месту и скоку напред и назад
36. Леви став - корак напред и назад
37. Леви став - испад, искорак
38. Леви став - испад у лево и десно, полулево и полудесно
39. Леви став - искорак полулево и полудесно
40. Леви став - бод леђа
41. Све кретње везано
42. Ескиважа напад на груди
43. Ескиважа напад на леђа
44. Ескиважа полукорак назад и промена става у назад
45. Ескиважа пасато сото предњом и задњом ногом
46. Ескиважа испад у лево и десно
47. Ескиваже полуокретима и окретима у лево, десно, напред и назад.

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА

Радње шпадом

1. Држање шпаче и кретање напред и назад у ставу и контраставу
  2. Основни моциони: 1, 2, 3, 4, 5
  3. Промене моциона 5, 4, 3, 2, 1 у месту
  4. Промене моциона 5, 4, 3, 2, 1 са корацима
  5. Бод у месту из 1, 3, 5, 7, 8, 6, 4, 2 позиције
  6. Бод корак из 1, 3, 5, 7, 8, 6, 4, 2 позиције
  7. Испад из 1, 3, 5, 7, 8, 6, 4, 2 позиције
  8. Искорак из 1, 3, 5, 7, 8, 6, 4, 2 позиције
  9. Патинанда са променом позиције
  10. Искорак са променом позиције
  11. Испад са променом позиције
  12. Бочни бод (бод иза леђа)
  13. Бодови доле када су врхови горе
  14. Бодови горе када су врхови доле
  15. Дегаже горњи и дегаже доњи
  16. Пропусни напади са 3, 4, 5, 6 позицијом у патинанди, испаду и искораку
  17. Бодови 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 на промену позиција колеге
  18. Флеш из 3 и 4 позиције
  19. Батута са опозицијом
  20. Параде 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 у месту, са полукоракком и пр.става у назад без и са рипостама
  21. Пропусна 3 и 4 парада (горње пропусне)
  22. Пропусне параде 5 и 6 (доње пропусне) полук.назад
  23. Пропусне параде 5 и 6 (доње пропусне) са улазом л-д
  24. Параде у лево и десно са гурајућим и пропусним парадама (за исти напад на обе стране) са свим рипостама
  25. Параде у лево и десно у назад са свим рипостама
  26. Гард батман горњи и доњи

  27. Бод леђа+противникова рипоста (окрет, искорак)
  28. Бод леђа + противниково одступање
  29. Бод леђа + противников гард батман
  30. Улаз на 3 и 4 (за противнике који нападу директно)
  31. Гард батман на противников улаз на 3 и 4
  32. Директни напади (за оне који нападају без опозиције)
  33. Бацања (у нападу и одбрани)
  34. Везани напади и везане одбране
  35. Ескиваже: на груди, леђа, пасато сото предњом и задњом ногом, полукорак назад, промена става у назад.
-

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА

Радње рапиром

1. Бацање лево, десно, горе и доле
  2. Удари прости 1,2,3,4,5,6,7,8 и 9 (у месту, испадом, искораком и бодом леђа)
  3. Удари кружни 1,2,3,4,5,6,7,8, 9 (у месту, испадом, искораком и бодом леђа)
  4. Удари полукружни 1,2,3,4,5,6,7,8, 9
  4. Параде 1,2,3,4,5,6,7,8, 9 са кретањем назад
  5. Параде - рипосте удар (прости и кружни)
  6. Параде - рипосте удар (са бацањем сечивом и гард батманом)
  7. Параде - рипосте бод
  8. Параде - рипосте удар - бод
  9. Параде у лево и десно са рипостама на обе стране ударом и бодом
  10. Пропусне параде на бод 5, 6 у лево и десно
  11. Пропусне параде на бод 5,6 са улазом - рипоста бод или ударац
  12. Пропусне параде на ударац 1 и 2
  13. Пропусне параде на ударац 3 и 4 са улазом
  14. Гард батман доњи и горњи - удар, бод
  15. Финте 1,2, 3,4,5,6, 7,8, 9
  16. Финте просте - кружне
  17. Финте удар - бод
  18. Финте бод - удар
  19. Паре "брисач" на лево и десно
  20. Паре 5 и 6 са кружним бодом од назад
  21. Параде 3 и 4 телућем и улазом
  22. Паре гард-батман у лево и бод или удар окретом
  23. Паре горњом накрсницом
  24. Паре доњом накрсницом
  25. Удар окрет из испада
  26. Удар окрет из искорака
  27. Удар окрет из контра става
  28. Удар окрет - финта
  29. Паре - удар окрет на лево
  30. Паре - удар окрет на десно
  31. Паре окрет
  32. Паре 2,4,6,8 полуокрет у десно са бодом и ударом и свим ножним радњама. (нападач испадом и искораком)
  33. Паре 1,3,5,7 полуокрет у лево са бодом и ударом и свим ножним радњама.(нападач испадом и искораком)
  34. Ескиваже на 1,2,3,4,5,6,7,8,9 у лево и десно, полуокретима и окретима у лево и десно, променом става у назад и улазом напред.
  39. . Ударци и бодови у руку
-

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА Радње сабљом

Две технике борбе пешадијском сабљом

Напади средње и јако закривљеном сабљом

Бод мало и средње закривљеном сабљом

Одбране (блокови)

Одбране средње и јако закривљеном сабљом

Техника извођења горњег одбрамбеног мулинета

Вертикални одбрамбени мулинет

Хоризонтална мулинетна заштита груди врхом доле

Леђна заштита

Заштита груди хоризонталним мулинетом врхом горе

Техника извођења доњег одбрамбеног мулинета

Предњи доњи одбрамбени мулинет.

Одбране телућем

Одбране балчаком

Узврати сабљом

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА Дагом и рапиром

Дага

Основи манипулације дагом и рапиром

Држање даге

Положаји даге и рапира у гарду

Стилови борбе

Кретње ногама у борби дага-рапир

Употреба даге и рапира

Техника хватања (фиксирања) дагом

Техника хватања и стезања дагом.

Радње након хватања дагом

Координација радњи даге и рапира

Напад у борби рапиром и дагом

1. Техника директног напада

2. Техника индиректног напада.

3. Техника затварања

1. Просто затварање: дагом или рапиром

2. Сложено затварање: дагом или рапиром

Сложено паралелно затварање рапиром

Сложено затварање дагом

4. Напад контранападом са симултаним дејством рапира и даге

5. Бацање даге

6. Батута дагом

7. Полуге рапиром и дагом

8. Напади преузимањем

Одбране у борби рапиром и дагом

Положај руку у блоковима

Блокови дагом против бодова

Технике блокирања

1. Отварајуће

2. Затварајуће (блок дагом затвара нападача – укршта му руке)

Полукружни и кружни блокови дагом

Здружени укрштени блокови

Основна правила укрштања сечива у блоку

Здружени паралелни блокови

Блокови балчаком

Одбране од стезања дагом

Одбране од затварања

Одбране од полуга

Узврати у борби дагом и рапиром

1) Рапиром после одбране рапиром

2) Рапиром после одбране дагом.

3) Дагом после одбране рапиром

4) Дагом после одбране дагом

5) Дагом и рапиром истовремено после дупле заштите

6) Дагом или рапиром после **вођења** или **преноса** дагом или рапиром.

Две врсте вођења дагом пред узврат

7) Симултано

8) Телом након симултаног парирања дагом и рапиром.

9) **Узврати затварањем.**

10) **Узврати полугом.**

11) **Узврати бацањем.**

12) **Узврати из преузимања.**

Ескиваже у борби дагом и рапиром

Ротација сечива даге

Разна правила

Додатна упутства за борбу дагом и рапиром

Борба нож и рапир

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА

Мач и плашт

Постављање малог плашта у борбени положај

Постављање великог плашта у борбени положај

1. Рука са плаштом је пружена напред а рапир је постављен назад.

2. Рука са плаштом је постављена назад а рапир је пружен напред

3. Рука са плаштом је постављена назад и рапир је постављен назад.

4. Рука са плаштом је пружена напред и рапир је пружен напред.

Положаји плашта по висини

Техника борбе плаштом

Напад плаштом

1. Покривање плаштом

Покривање главе

Покривање мача

- 2. Бацање плашта
Бацање плашта руком
Бацање плашта мачем на мач
  - 3. Хватање (фиксирање) плаштом
  - 4. Склањање плаштом
  - 5. Ударац плаштом
  - 6. Маскирање плаштом
  - 7. Витлање плаштом
  - Одбране плаштом
  - Одбране великим плаштом*
  - Одбране малим плаштом*
  - Одбране од напада плаштом
  - Радње мачем у борби са плаштом
  - Напад мачем на плашт*
  - Остале варијанте употребе плашта
-

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА

Мач и штит

Општа правила употребе штита

- *Намене штита:*
- *Став, кретање и држање штита*
- *Положаји штита*
- *Координација радњи штита и мача*
- *Разна додатна правила*

Позиционирање мачевалаца са штитом **Чеони положај.**

Бочни леви положај.

Бочни десни положај.

Позиционирање разноруких мачевалаца

Кретања мачевалаца са штитом

Чеоно кретање (напред-назад)

Бочно кретање(лево-десно)

Косо-десно кретање

Косо-лево кретање

Кружно кретање

Техника борбе ВЕЛИКИМ ШТИТОМ и МАЧЕМ

Одбране великим штитом.

Напади великим штитом

Радње мачем код употребе великог штита

Држање руке у ставу са штитом.

Техника борбе СРЕДЊИМ ШТИТОМ и МАЧЕМ

Одбране средњим штитом

1. Блок на сечиво.

2. Блок на шаку (подлактицу)

3. Блок на руку.

4. Блок на штит.

Положаји штита у блоку ПЛОЧОМ

Положаји штита у блоку РУБОМ

Напади средњим штитом

1. Ударац штитом
2. Отварање штитом
3. Блокирање штитом
4. Полуга штитом

Радње **мачем** код средњег штита

Напад мачем на штит

Напад мачем на штит повратним ударцем

Још неке врсте напада на штит

Варка на штит

Напади мачем на тело мачеваоца са штитом

Одбране мачем код средњег штита

Узврати код средњег штита

Техника борбе МАЛИМ ШТИТОМ и МАЧЕМ

Став

Тактика употреба малог штита и мача

Координација радњи штита и мача

Две техника борбе малим штитом

1. *Везана (здружена) техника*

2. *Слободна техника*

Комбинација техника

Општа правила одбране малим штитом

Положаји руку при одбранама

Напади малим штитом

- *Ударци и сечења*

- *Хватања и отварања (затварања)*

- *Блокирања*

- *Стезања*

а) Стезање баклером:

б) Стезање мачем:

- **Полуге малим штитом и мачем**

Радње мачем у борби са малим штитом

Узврати у борби мачем и малим штитом

Типичне борбене акције за средњи и мали штит

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА Дворучно мачевање

Положаји и радње без мача

1. Положај руку у ставу
2. Корак напред и назад (полукорак назад)
3. Бочни корак десно и лево, коси лево и коси десно
4. Укрштени корак десно и лево
5. Двокорак напред и назад
6. Скок напред и назад
7. Испад
8. Испад полулево и полудесно

9. Искорак
10. Искорак полулево и полудесно
11. Бод леђа тип I и тип II
12. Бод леђа - испад
13. Бод леђа - искорак
14. Бод леђа - бок
15. Бод леђа - окрет са променом става у назад
16. Испад полулево и полудесно, испад
17. Испад полулево и полудесно - искорак
18. Испад полулево и полудесно - бод леђа
19. Искорак полулево и полудесно - испад
20. Искорак полулево и полудесно - искорак
21. Искорак полулево и полудесно - бод леђа
22. Окрет из испада и искорака
23. Окрет у месту
24. Полуокрет
25. Полуокрет на лево и полуокрет на десно
26. Окрет на лево и окрет на десно, окрет на доле
27. Пролаз у лево и пролаз у десно испадом (замена)
28. Пролаз у лево и пролаз у десно искоракком (замена)
29. Кружни кораци (бочни и укрштени)
30. Кружни кораци са променом става у лево и десно
31. Кружни кораци - испад, искорак, бод леђа
32. Испад у лево и испад у десно
33. Испад у лево и испад у десно - испад, искорак, бод леђа

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА

Једноипоручни и дворучни мач

Држање једноипоручног мача и положаји руку у борби

Техника једноипоручног хвата

Замена хвата и контрахвата

Стезање дршке једноипоручног мача

Средњи (основни) гард са једноипоручним мачем

Хват јабуком

Став и кретње у борби једноипоручним мачем

Положај ногу у дворучном ставу

Стабилан и лабилан гард

Позиције, блокови и гардови

Гардови са једноипоручним мачем

1) Високи гардови (положаји XI, XII и I).

2) Високи бочни гардови (положаји II и X).

3) Средњи централни гардови

4) Средњи бочни гардови (положаји III и IX).

5) Ниски гардови (положај VI).

6) Ниски бочни гардови (положаји IV, V, VII и VIII).

7) Леђни гардови (потилјачни положај)

Пласирање сечења и бодова

Варварска техника употребе једноипоручног мача

Верижни стил једноипоручног мачевања

Покрет тела приликом сечења.

Сечења из средњег гарда

Повратна сечења

Врсте повратних сечења

Лучна сечења

Сечења по подлактицама

Сечење по мачу

Бодови

Напади балчаком

Накрсница

Јабука

Тактика напада тешким једноипоручним мачем

Одбране од сечења и бодова код тешких једноипоручних мачева

Одбране од **СЕЧЕЊА**

1. Одбране парирањем (пуним блоком)

2. Одбране пропуштањем

3. Одбране контраударцем

Полукружни блокови контраударцем

Линеарни блокови контраударцем

4. Одбране дуплим хватом мача

5. Одбране простором (ескивирањем)

6. Одбране накрсно

Одбране од **БОДА**

1. Одбране од бода сечивом

Одбране пуним блоковима

Одбране пропусним блоковима

Одбране пасивним блоковима (одбране претњом)

Остале одбране сечивом

2. Одбране од бода накрсно

3. Одбране од бода простором

Оклопни стил борбе једноипоручним мачем

Техника развијеног једноипоручног мачевања (прелазна техника)

(мачевање лаким једноипоручним мачем - "бастардом")

Ставови са "бастардом"

Радње ногама код "бастарда"

Сечења "бастардом"

Кружна сечења

Полукружна сечења

Сечења по подлактицама

1. Сечење одозго

2. Сечење са стране

3. Сечење одоздо

Пропусна сечења

Слободна сечења

Бодови лаким једноипоручним мачем

Бодови из опозиционитања сечивом

Бодови опозиционарањем из позиције

Бодови опозиционарањем сечивом из промене позиције

Радње ногама код бодова са опозиционарањем

Бодови из опозиционарања накрсно

Опозиционирање са хоризонталним накрсницама
Опозиционирање са вертикалним накрсницама
Директни бодови
Кружни бодови
Бодови из слободног хвата
Неки типови слободних бодова
Остале врсте напада лаким једноипоручним мачем
Сечења и бодови из варки
Техника извођења варке сечењем
Комбиноване варке
Варка бод-сечење

ВЕЗНЕ радње лаким једноипоручним мачем

Хватања

1. Хватање сечивом

2. Хватање накрсницом

Бацања

1. Оштрична бацања

2. Телућна бацања

- Бацање као припрема напада

- Бацања након блока

Вођења

Вођење сечивом

Вођење накрсницом

Везивање (фиксирање) накрсницом

Пренеси

Батуте

Батута сечивом

Батута накрсницом (гард батман)

Типичне врсте напада „бастардом“

1) Напад бодом и сечењем из бацања.

2) Напад у припрему напада.

3) Напад у припрему узврата.

4) Напад у промашени напад.

5) Контранапад са ескиважом.

Посебне технике употребе лаког једноипоручног мача

Одбране лаким једноипоручним мачем

1. Одбране полублоком

2. Одбране контраблоком

3. Одбране телућним блоком

4. Одбране пропусним блоком

5. Одбране преносним блоком

6. Одбране контраударцем

7. Пасивне одбране

8. Одбране пуним блоком

9. Одбране дуплим блоком

10. Одбране накрсницом

Блокови накрсницом против сечења

Блокови накрсницом против бода

Блок бода хватањем

Блок гард-батманом

11. Одбране простором

12. Одбране брисањем - „серкл“ блокови

Узврати након одбране лаким једноипоручним мачем

Дуелна борба једноипоручним мачем

Прелазна техника једноипоручног мачевања

Техника мачевања ДВОРУЧНИМ МАЧЕМ

Врсте дворучних мачева

Врсте борбених дворучних мачева

Ношење дворучног мача

Стилови употребе дворучног мача

Мачевалачки став код дворучног мача

1. Стил МАЧА

а) Прелазна техника

б) Техника витлања

Напад дворучним мачем у техници витлања

Одбране дворучним мачем у техници витлања

в) Техника полуга

НАПАДИ у полужној техници

Сечења - проста (линеарна)

Кружна сечења

Полукружна сечења

Пропусна сечења

Повратна сечења

Сечења из варке полужном техником

1) Варка јабука-сечиво.

2) Варка сечиво-сечиво.

Сечење подлактица у полужној техници

Полужна сечења из хватања сечива сечивом

Полужно сечења из хватања накрсницом

Полужно сечења из вођења накрсницом

Полужно сечење из хватања дршком

Полужно сечење из бацања

Бацање оштрицом

Бацање телућем

Резиме сечења

Бодови

Кружни бодови

Бод из опозиционирања сечивом

Бод из бацања сечивом

Бод из опозиционирања накрсницом

Бод из вођења накрсницом

Бод из стезања накрсницом

Бод из опозиционирања дршком

Бодови из варке сечивом

Напади јабуком

ОДБРАНЕ у полужној техници

Одбране од сечења сечивом

Телућни блокови

Одбране контраблоковима

Одбране полублоковима

Одбране накрсницом од сечења

Одбране дршком

Радње мачем након блока дршком

Одбране од бода у полужној техници

Одбране сечивом од бода

Одбране од бода накрсницом

Одбране од стезања накрсницом
Одбране од бода дршком мача
Одбране од ударца јабуком
Одбране од сечења и бода ескивирањем
УЗВРАТИ у полужној техници

Стилови полужне технике

2. Стил ГЛЕВА

Врсте хватава дворучног мача у стилу „глева“

1. Хват руку

Промена хвата руку

2. Хват шака

Промена хвата шаке (+) у (-)

Слободна ротација мача

Слободна ротација на доле

Слободна ротација на горе

Манипулација мачем у стили „глева“

Техника бода и сечења у стилу „глева“

Напади

Бод

Бод са опозиционирањем

Кружни бодови

Сечења

Техника сечења

Сечење гурањем

Сечење повлачењем

Проста сечења

Промене хвата приликом сечења

Кружна сечења

Повратна сечења - сечења повлачењем

Ударац дршком

Хватање и опозиционирање дршком

Бацање и вођење

Дупли хват сечива

Бод и сечење из дуплог хвата сечива

Тактика напада код стила „глева“

Сложене варке

Одбране

Одбране сечивом

Одбране балчаком

Одбране ескивирањем

Узврати

3. Стил МОТКА

Гардови у стилу „мотка“

Хват шака у стилу „мотка“

Хват руку у стилу „мотка“

Напади дворучним мачем стилем „мотка“

Напади дворучним мачем стилем мотке

Сечења

Ударац средином сечива

Бодови

Бод с опозиционирањем

Пикадирски бод

Ударци јабуком

Ударци накрсноцом
Варке
Везне радње у стилу „мотка“
Батуте
Полуге
Одбране
Одбране сечивом
Одбране средином сечива
Одбране врхом сечива
Одбране дршком
Одбране накрсноцом
Узврати
УНИВЕРЗАЛНИ стил борбе дворучним мачем
Услови примене универзалног стила
Правила технике прелаза
а) Из стила „полуге“
б) Из стила „витлања“
в) Из стила „глева“
г) Из стила „мотка“
д) Из дуплог хвата

ТЕХНИКА КЛАСИЧНОГ МАЧЕВАЊА Дуелно мачевање

**Мач као помоћно средство у
полумачевалачкој и немачевалачкој борби**

а) Разоружања

1. Разоружања уз помоћ ненаоружане руке

Разоружање полугом бр.1.

Разоружање полугом бр. 2.

Разоружање полугом бр.3.

Разоружање полугом бр.4.

Разоружање полугом бр.5.

Разоружање полугом бр.6.

Разоружање полугом бр.7.

Разоружање полугом бр.8.

Разоружање полугом бр.9.

Разоружање полугом бр.10

Разоружање полугом бр.11

Разоружање полугом бр. 13

Разоружање полугом бр.12

Разоружање полугом бр.14

Разоружање полугом бр.15

Разоружање полугом бр.16.

Разоружање полугом бр. 17.

Разоружање полугом бр. 18

Разоружање полугом бр. 19

Разоружање полугом 20

Разоружање полугом 21

2. Разоружање наоружаном руком

а) Разоружање једноручном полугом уз ослобац на тело

Разоружање једноручном **полугом бр.1**

Разоружање једноручном полугом бр.2

Разоружање једноручном **полугом бр. 3**

Разоружање једноручном **полугом бр.4**

Разоружање једноручном **полугом бр.5**

б) Разоружања једноручном полугом уз помоћ накрснице

в) Једноручна разоружавања сечивом

- Помоћу циркулације

Циркуларно разоружање 1.

Циркуларно разоружање 2.

Циркуларно разоружање 3.

Циркуларно разоружање 4.

- Помоћу удараца

Разоружање ударцем гарде (доњи гард-батман)

Разоружање ударцем сечива

Разоружавање чупањем

Разоружање чупањем након блока

3. Разоружања за голоруке

Разоружање бр.1

Разоружање бр. 2

Разоружање бр. 3

Разоружање бр. 4

Разоружање бр. 5, 6, 7 и 8

Разоружање бр. 9.

Разоружање бр. 10.

Разоружање бр. 11.

Разоружање бр. 12.

Разоружање бр.13

б) Фиксирања

Фиксирања се користе за више ситуација:

Фиксирање бр.1

Фиксирање бр. 2

Фиксирање бр.3

Фиксирање бр. 4

Фиксирање бр.5

Фиксирање бр.6

Фиксирање бр .7

Фиксирање бр.8

Фиксирање бр.9

Фиксирање бр. 10

Фиксирање бр. 11

Фиксирање бр.12

Фиксирање бр. 13

Фиксирање бр. 14.

Фиксирање бр. 15

Фиксирање бр. 16

Фиксирање бр. 17

Фиксирање бр. 18

Фиксирање бр. 19

Фиксирање бр. 20.

Фиксирања из вођења

Фиксирање из вођења 1.

Фиксирање из вођења 2.

Сложена фиксирања

Одбрана од фиксирања

в) Хватови

Хват бр. 1

Хват бр. 2

Хват бр.3

Хват бр. 4

Хват бр. 5

Хват бр. 6

Хват бр.7

Хват бр.8

Хват бр. 9.

г) Склањања

Неки примери склањања

д) Ударци

Ударци као узврати

Ударци након укрштања

Ударци у припрему колегиног напада

Ударци након ескиважа

Ударци уз истовремени блок

Ударци разоружања

Разоружање ударцем руком

Разоружање ударцем ногом

ђ) Бацања

Бацање бр.1

Бацање бр.2

Бацање бр. 3

Бацање бр. 4

Бацање бр. 5

Бацање бр. 6

Бацање бр. 7

Бацање бр. 8.

Бацање бр.9.

Бацање бр. 10

SCENSKO MAČEVANJE

Praistorijsko poreklo

Scenska borba kao izraz fizičkog nasilja

Odnos stvarne i scenske borbe

Scenska borba kao umetnost

Uslovnost scenske borbe

Vrste scenske borbe

UMETNOST SCENSKOG MAČEVANJA

Scensko mačevanje
Tehnika scenskog mačevanja
Razlike i sličnosti scenskog i drugih formi mačevanja

VRSTE SCENSKOG MAČEVANJA

Pozorišno i filmsko.
Ceremonijalno
Plesno
Ritualno
Istorijsko

TEORIJA USLOVNOSTI

Specifična uslovnost
Opšta uslovnost

ORUŽJE I OPREMA

Uvod
Vrste i karakteristike mačevalačkog i ostalog hladnog oružja
Temeljni tehnički pojmovi
Oružje za napad
Oružje za odbranu
Neborbena oružje
Oružje za seču bod (mačevalačko oružje)
Osnovni delovi mača
Jednoručni mačevi
Paloš, rapir, tesak,
Dvoručni mačevi
Sablja, šaška, jatagan, nož, bodež, daga, pala.
Hladno oružje na motki
Duga motka: koplje, helebarda, partizana, gleva, bajonet
Kratka motka: topuz i buzdovan, bojni čekić - nadžak   bojna sekira, mlat, palica
Distanciono hladno oružje: bacačko koplje, luk samostrel, praćka
Odbrambena odeća : kožna zaštita, panciri, verižno odelo, pločasto odelo, šlem.
Odbrambena oprema: štit, plašt, ostala oprema

SCENSKA BORBA I MERE ZAŠTITE

Glumački faktor
Stručno-režijski faktor
Tehničko - oružarski faktor
Postupak kod povrede

ANALIZA OSNOVNIH TEHNIKA BORBE - BORBENE RADNJE HLADNIM ORUŽJEM KROZ EPOHE

Uvod

Opšte crte tehnike scenskog mačevanja

Načelna tehnička uputstva glumcima

Kritsko-Mikenski Period

Tehnika borbe

Antička Epoha

Grčka

Tehnika borbe: kretanja i stav, tehnika borbe mačem, mač i štit

Rim

Tehnika borbe: kretanja, tehnika borbe mačem, mač i štit, nož, Legija, gladijatori.

Varvari

Tehnika borbe: Kelti - Gali, Germani, Skiti, Sloveni, Šampioni

Istočno rimsko carstvo

Tehnika borbe

Srednji vek

Tehnika borbe: mač, borbeni stavovi sa dvoručnim mačem, ubodi, udarci, po glavi, po boku, sa krugom, odbrane, uzvrat, obezoružavanja, nož, šampioni srednjeg veka.

Novo doba

Tehnika borbe: tehnika borbe građanstva, škole mačevanja, dvoboji, dvoručni mač, laki jednoručni mač (neutralne radnje, uzimanje oružja, držanje oružja, držanje u šaci i držanje u stavu, bojeva inija, distanca važeća površina, Francusko-italijanska škola (korak napred i nazad, dvokorak napred i nazad, korak levo i desno, skok napred i nazad, okret krugom desno, okret kružnim skokom, promena stava unapred, promena stava u nazad, ispad, produžene akcije, osnovne borbene radnje sa oružjem - bojovni stav, bodovi direktno i bodovi indirektno, udarci, prosti udarci, udarac po glavi odozgo, udarac po glavi bočno, udarci po bokovima, indirektni udarci, udarci sa promenom pravca, kružni udarci, kružni udarci bočni, dva kružna udarca po glavi, odbrane - francuska škola, italijanska škola. Zaštita I, zaštita II, zaštita III, zaštita IV, zaštita V, zaštita VI, zaštita II, zaštita III. Odbrane italijanske škole: I, II, III, IV italijanska. Kružne odbrane: II, III, IV kružna francuska, I, II, III, IV kružna italijanska. Uzvrat: uzvrat posle I francuske, posle II francuske, III, IV, V, VI, VII francuske odbrane. Uzvrat posle I, II, III, IV italijanske odbrane. Zaštite od uzvrata - kontrariposte. Napadi na oružje: batuta obična, batuta kružna, klizajuća batuta, napadi sa vezama, veza VI, polukružna veza IV i II, Akcije guranja i propuštanja za pad, Eskivaže, Ponovljeni napadi: produženi napad sa bodom, roduženi napad sa degažeom, produženi napad sa udarcima, Produženi

napad sa udarcem po glavi posle boda i udarca po desnom ili levom boku, Produženi (ponovljeni) napad iz nižih odbrana (I i II), Produženi napad posle udarca po glavi branjenog V ili VI zaštitom, Produženi napadi kružnim udarcima, Udvojeni napad, Udvojeni napad sa bodom u grudi - kruženjem, Udvojeni bodovi, Razoružanja, špada i daga: Upotreba, stav, pozivi, distanca, ubodi špadom, udarci, odbrana, ubodi dagom, dupli napadi, zaštite,uzvrati, kontrauzvrati, dejstva na oružje,vezivanje, hvatanje oružja dagom, ponavljanje napada, Ponovljeni napadi pri otklanjanju i povlačenju.

Nož teorija boda, držanje obzirom na borbeni stav, Zapadna tehnika borbe nožem, Borba nož - nož (meka varijanta), Borba nož - nož (tvrda varijanta), Napadi, Odbrane, Odbrane oružjem, Borba nožem tvrda varijanta).

Špada i nož: Tehnika borbe, stav, ispad, zaštite, bodovi nožem, kontrauzvrati, Ponovljeni bodovi i udarci, Zahvat nožem špade protivnika, Hvatanje noža posle I odbrane špadom. Borba sa dva noža: Prva, druga i treća varijanta. Špada i plašt, nošenje plašta (mali i veliki),zaštita plaštom, napad plaštom, bacanje plašta. Obezoružavanje: Grupe obezoružavanja, naoružan protiv naoružanog, Obezoružavanje pri udaru po glavi špadom, Obezoružavanje pomoću leve ruke, Razioružanje uz primenu II zaštite špade,Razoružanje uz primenu V zaštite špadom, Obezoružavanje oružjem bez upotrebe leve ruke.

Savremeno doba - 18-19 vek

Tehnika borbe: Nož, Bajonet (otvorena i zatvorena škola) Sablja, šaška i jatagan
PRAVILA DVOBOJA 19. veka (odluka, pravila). Mačevalačke škole 19 i 20 veka: francuska škola, italijanska škola, mađarska škola, poljska škola, Rekapitulacija tehnike.

PRIPREMA ZA FIZIČKE AKTIVNOSTI GLUMCA

- Fizičke aktivnosti glumca uopšte
- Specifičnosti fizičkih aktivnosti scenskog mačevanja
- Zagrevanje
- Relaksacija

AKROBATIKA

Doskok sa visine bez kotrljanja
Doskok sa visine sa kotrljanjem
Pad napred preko glave
Pad napred, nagnuto
Pad savijanjem
Pad nazad na leđa
Pad napred ispravljenim telom
Pad srozavanjem
Stoj na rukama
Vaga
Premet napred
Premet napred usklopno
Premet nazad
Kolut napred i kolut nazad
Leteći kolut (leteći skok napred i kolut)
Špaga

Sunožno kolo na tlu

GLUMAČKA ARTIKULACIJA

Pojedinačna karakterologija

Uvod u scensku borbu

Psihološko oblikovanje karaktera u scenskoj borbi

Psihološka stanja od posebnog značaja za scensku borbu: ljutnja, mržnja, strah, zavist, ljubomora.

Glas u scenskoj borbi

Karakterne crte boraca osnovnih životnih doba: mladi, zreli, stari.

Trema

Improvizacija

SCENSKI POKRET I SCENSKA BORBA

Pokret telom u borbi

Specifičnosti scenskog pokreta u scenskoj borbi

Uvodni gest scenske borbe

Karakteristični scenski pokreti za borbene situacije

Karakteristični elementi scenskog pokreta za kraj scenske borbe (ranjavanje, smrt)

Pokret u stilizovanoj scenskoj borbi

Psihološko i borbeni scenski pokret

Neborbene radnje oružjem (zakletva, predaja oružja, pristupni stav sa oružjem, Stav „mirno“ sa oružjem, Početni stav sa oružjem, Pozdrav sa oružjem, vraćanje oružja u korice, Položaj „voljno“ sa oružjem, Uobičajne proceduralne radnje sabljom, mačem i bodežom prilikom svečane primopredaje, oduzimanje oružja. Svakodnevni pokreti vezani za datu epohu (opasač, nošenje plašta, pokreti šeširo, predaja, ceremonije: viteška zakletva, pričest, ritual vojničkog uloga, povodi za dvoboj - izazovi, pravila učtivosti, pozdravi bez oružja (španski i francuski, dupli pozdrav), ozdravi sa šeširo, više pozdrava, odstupanja, neverbalna komunikacija, inicijacija, dvoboj, štap.

SCENSKO-ISTORIJSKA BORBA

Krit i Mikena: labris

Grčka: koplje, tehnika borbe sekirom, tehnika borbe lukom i praćkom, tehnika borbe štitom, tehnika borbe, tehnika borbe palicom, kolesarske borbe, falanga, giplomahija.

Rim: gladijatorske bitke, legionarske bitke, borba kopljem, borba štitom, luk, praćka.

Varvari: koplje, sekira

Srednji vek: viteški turnir, samostrel, borba lukom, borba refleksnim lukom, borba motkom, borba kopljem, borba štitom, borba palicom, borba buzdovanom, borba sekirom, ostale metode borbe, tehnika srednjevekovne borbe u našim krajevima.

Novo doba: oklop, tehnika borbe helebardom, tehnika borbe teškim kopljem, tehnika borbe buzdovanom.

Savremeno doba: borbe s bikovima

HLADNO ORUŽJE, ZAŠTITNA OPREMA I BORBENI KOSTIM KROZ EPOHE - evolucija osnovnih evropskih tipova

Krit i Mikena: kritski rapir, mikenski mač, dvosekla sekira

Grčka: ksifos, grčki mač, mahaira, štit, šlem, koplje, sekira, distanciona sredstva, oklop, topuz

Helenistički period

Rim: mač, štit, šlem, oklop, distanciona oružja, bodež, koplje za borbu, sablja, topuz, sekira

Varvari: Gali, Kelti, Germani, Ostrogoti, Vandali, Franci, Iliri, Tračani, Huni, Avari, Sloveni, šampioni

Istočno rimsko carstvo

Srednji vek : Karolinzi

Srednji i kasni srednji vek: mač, sablja, bodež, koplje, herlebarda, buzdovan, sekira, luk, samostrel, pračka, oklop, gotski oklop, maksimilijanski oklop, šlem, štit, oprema šampiona srednjeg veka

Srednji vek u Srbiji - borbena oprema i odeća.

Novo doba: zaštitno odelo, toke, štit, šlem, koplje i helebarda, mač, špada, španski mač, francuska špada, švapski mač, sablja, bodež, daga, bajonet, samostrel, buzdovan, Landsknehti - šampioni novog doba

Savremeno doba: zaštitna odeća, sablja, jatagan, sportsko oružje, bajonet.

KARAKTEROLOGIJA SCENSKE BORBE

Posebna karakterologija

Kritsko-mikenski period - duh epohe

Antički period, Grčka (Sparta i Atina)- duh epohe

Helenistički period - duh epohe

Rim : rano rimsko carstvo i pozno rimsko carstvo - duh epohe

Period varvara - duh epohe

Istočno rimsko carstvo - duh epohe

Rani srednji vek - duh epohe

Pozni srednji vek - duh epohe

Srednjevekovna Vizantija - duh epohe

Novo doba - duh epohe

Savremeno doba - duh epohe

OSNOVI REŽIJE SCENSKE BORBE

Uvod

Specifičnosti režije scenske borbe

Operativni elementi režije scenske borbe (osnovni alati režije scenske borbe): Linije kretanja na sceni, Distanca, Kretanje masa na sceni, linije nagnuća, Formirawe pažnje, Planovi, Akcenti i pauze, Motorika scenske borbe, Ritam, dinamika, tempo i vreme, Tehnika režije masovne scenske borbe. Stilizacija scenske borbe, Struktura režije scenske borbe, Publika i scenska borba, Režija scenske borbe i glumac, Osnovi jezika režije scenske borbe, Obrazac režije pozorišne mačevalačke scene.

SVETLOSNI EFEKTI U SCENSKOJ BORBI

Tipovi svetlosti i osnovni karakteri atmosfere.

ZVUK I SCENSKA BORBA

Dijalozi, efekti, muzika

SCENOGRAFIJA I SCENSKA BORBA

Specifičnosti mizanscena scenske borbe, Uslovnost mizanscena scenske borbe

PLES I SCENSKA BORBA

Plesno mačevawe kroz epohe i prostore: Krit, Grčka, Varvari, Srednjevekovne igre (Kumpanija, Moreška, Moštra, Rusalski ples – severoistočna Srbija, Kalušarske igre).

SIMBOLIČKI ZNAČAJ ORUŽJA I BORBENE OPREMEZA DRAMATURGIJU

Oružni simboli kroz epohe i prostore.

TEORIJA

Pedagogija II

Poznavanje tehnike borbe rapirom i dagom i kratkim rimskim mačem.

Istorija pozorišnog mačevanja.

Tehnika pozorišnog mačevanja.

Režija scenske borbe.

Tehnika istorijske borbe.

Borbeni scenski pokret.

Osnovi dramaturgije scenske borbe.
